

SZEC SKAY

Ügyvédi Iroda - Attorneys at Law

H-1055 BUDAPEST, KOSSUTH TÉR 16-17
(MAIL: H-1245 BUDAPEST PF/POB 1228)
HUNGARY

Tel: +36 (1) 472 3000 • Fax: +36 (1) 472 3001 • info@szecskay.com • www.szecskay.com

Kötelezettségvállalás - észrevételek

Nyilvános konzultáció a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának feltételezett megsértése tárgyában indult eljárásokban tett kötelezettségvállalásról szóló közlemény tervezetéről

Ad 16.

Indokolt, hogy a kötelezettségvállalás benyújtására és elfogadására a versenyfelügyeleti eljárás minél korábbi fázisában kerüljön sor. Így szükséges, hogy a kötelezettségvállalásról a vállalkozás már a vizsgálati szakban egyeztethessen a GVH-val, a vizsgálóval és/vagy a Versenytanáccsal.

A kötelezettségvállalás előterjesztésekor és az arról folytatott konzultáció során célszerű lenne, ha a vállalkozás iránymutatást kapna a Versenyhivattól a kötelezettségvállalás tárgyára vonatkozóan.

A kötelezettségvállalás benyújtását az eljárás alá vont vállalkozás akkor tudja megfelelően mérlegelni, ha ismert előtte, hogy a GVH mely magatartásokat tekint jogsértőnek. Az eljárást megindító végzés alapján kerül sor az adatszolgáltatásra, melyben a vállalkozás igazolja a magatartását (pl.: a reklámállításban foglalt tényadatok alátámasztását). Ekkor még nem ismert, hogy mely reklámállításokat tekint a GVH megfelelően alátámasztottnak. A vizsgálói jelentés a vizsgálói szakaszban feltárt tényállás (bizonyítékok) összefoglalását és jogi értékelését tartalmazza. Már önmagában a vizsgálati jelentés elkészítése a GVH részéről jelentős ráfordítást igényel.

Célszerűnek tartjuk ezért, hogy a GVH még a vizsgálati jelentés elkészítését megelőzően - amennyiben lehetőséget lát kötelezettségvállalás megtételére - felkínálja a lehetőséget megbeszélés tartására, amelyen a felek önkéntes alapon vesznek részt és amelyen tájékoztatást kapnak arról, konkrétan mely magatartások (reklámkijelentések) tekintetében merül fel a jogellenesség, ez milyen nagyságrendű bírságot jelenthet, és egyeztethetnek azzal kapcsolatban, milyen körben lát lehetőséget a GVH kötelezettségvállalásra¹. Ezzel a kötelezettségvállalás tartalmának kialakítása jelentősen felgyorsulhat elősegítve azt, hogy már a vizsgálati szakaszban lezárásra kerüljön az eljárás.

¹ Az Európai Bizottság előtt folyó versenyügyekben gyakorlat az ún. helyzetelemző találkozók tartása, amelyek célja az ügy aktuális állásának megbeszélése, ezzel is hozzájárulva a döntéshozatali folyamat minőségének és hatékonyságának javításához. Helyzetelemző találkozók tartására kerül sor többek között röviddel az eljárás megindítását követően (ennek során a Bizottság a tervezett vizsgálat köréről tájékoztatja a feleket, amellyel kapcsolatban a felek ismertethetik kezdeti álláspontjukat), majd a vizsgálat egy későbbi szakaszában is. Ez utóbbi találkozó célja, hogy a felek megismerjék a Bizottság előzetes aggályait, illetve az ügy szempontjából releváns tényeket és kérdéseket tisztázzák. Lásd részletesen a Bizottság közleményét az EUMSZ 101. és 102. cikkével kapcsolatos eljárások lefolytatására vonatkozó legjobb gyakorlatokról (2011/C 308/06).

Megbeszélés tartásának hiányában is célszerűnek tartjuk egyrészt azt, hogy a GVH - még a vizsgálói jelentés elkészítését megelőzően - küldje meg a vállalkozásoknak az eljárást megszüntető végzést azon reklámkielentések tekintetében, melyek bizonyítottságát elfogadta.

Másrészt célszerű továbbá, ha az eljárás korábbi szakaszában ismertté válik a vállalkozás számára a bírság várható összege, hogy erre tekintettel is mérlegelhesse a kötelezettségvállalással járó költségeket.

Megbeszélés tartása esetén célszerű a megbeszélést megelőzően lehetőséget nyújtani az iratbetekintésre.

Ad 17. - Határidő hosszabbítás adatszolgáltatásra

A versenyfelügyeleti eljárásban az adatszolgáltatási kötelezettség teljesítése jelentős munkaerőforrást igényel (akár több munkavállaló és jogi képviselő többnapos munkája). Multinacionális vállalatok esetében növeli az időráfordítást és a költséget, hogy szükség lehet a hazai leányvállalat és cégközpont közötti egyeztetésre.

Ezen jelentős költség is motiválhatja a vállalkozást a kötelezettségvállalási nyilatkozat benyújtására, hogy a versenyfelügyeleti eljárás mielőbb lezáruljon.

Erre tekintettel indokolt lehet a vállalkozásnak határidő hosszabbítást engedélyezni az adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésére, különösen akkor, ha a vizsgáló a 20. pont szerint úgy ítéli meg, hogy a nyilatkozat alkalmas lehet az elfogadásra.

Ad 23-24. - A kötelezettségvállalás tartalma

Tekintettel arra, hogy a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat egyik fogalmi eleme, hogy a vállalkozás megsértette a szakmai gondosság követelményét, a kötelezettségvállalás egyik eleme lehet annak biztosítása, milyen módon kíván a vállalkozás a jövőben eleget tenni a szakmai gondosság követelményének. Ennek egyik módja lehet az, amennyiben a vállalkozás vállalja, hogy a jövőben – a kötelezettségvállalásban meghatározott ideig (pl. fél év, 1 év) – kereskedelmi kommunikációit előzetesen véleményezteti valamely önszabályozó reklámtestülettel.

Ad IV. A kötelezettségvállalás elfogadása mellett szóló körülmények

A versenyjog számos generálklauzulát tartalmaz, a jogalkalmazónak így viszonylag széles mozgástere van. A vállalkozás felelőssége, hogy megállapítsa a generálklauzulákra tekintettel, hogy magatartása jogszabálykövető-e. Kötelezettségvállalás elfogadása különösen indokolt akkor, ha a hatóság - jogszabályi keretek között - új elvet fogad el, vagy a joggyakorlatnak új irányt szab. Ebben az esetben a vállalkozás korábban nem is tudhatta, hogy a versenyjogi norma hatósági értelmezése alapján magatartása jogellenes. Ezért a kötelezettségvállalás elfogadása indokolt különösen az alábbi esetekben:

- új típusú, a piacon korábban nem elérhető termék reklámozása (nem nyilvánvalóan rosszhiszemű és megtévesztő célzatú reklámmal);

- új reklámjogi probléma első ízben történő felmerülése, ahol a vállalkozás felróhatósága éppen ezért csekélyebb. Ha az új problémára a GVH először úgy reflektál, hogy kifejtí álláspontját és az adott magatartás miatt elsőként eljárás alá vont vállalkozás kötelezettségvállalását elfogadja, ez egyfajta együttműködést és kiszámíthatóságot jelent a többi piaci szereplő számára;
- olyan esetben, amikor a GVH valamely piaci szektorban a piacon általánosnak tekinthető, hosszú éven át kialakult és nem kifogásolt gyakorlatot tekint jogsértőnek;
- ha a kereskedelmi gyakorlat megtévesztésre alkalmassága azon alapul, hogy a célzott fogyasztói csoport az átlagosnál sérülékenyebb (de olyan magatartásról van szó, amely egyébként az átlagos fogyasztó számára nem lenne megtévesztésre alkalmas), akkor különösen adekvát lehet a bírságolás helyett éppen e sérülékenységet csökkenteni célzó kötelezettségvállalás alkalmazása.

A kötelezettségvállalás indokolt lehet olyan esetben, amikor a vállalkozás a jogsértő reklám közzététele előtt valamely ön szabályozó reklámtestület állásfoglalását kérte, és az állásfoglalás nem tartalmazott a reklámmal szemben kifogást. Ebben az esetben a vállalkozás alappal indulhat ki abból, hogy a magatartása megfelel az általános piaci gyakorlatnak, nem jogsértő és a felróhatósága sem állapítható meg. A piaci önszabályozás során beszerzett állásfoglalás azt mutatja, hogy az adott reklám megfelel az etikai követelményeknek. A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat egyik fogalmi eleme, hogy a vállalkozás megsértette a szakmai gondosság követelményét. Erre tekintettel a vállalkozások részéről alappal merül fel, hogy egy későbbi hatósági eljárás során hivatkozassanak arra, hogy a szakmai gondosság követelménynek megfelelően kívántak eljárni, amikor a reklámot a közzététel előtt véleményeztették egy szakismerettel rendelkező testülettel.

Ad 29. - A korábbi jogsértések figyelembe vételének korlátozása (max. 5 év)

A tervezet szerint a GVH szintén az elfogadás melletti körülményként veszi figyelembe a kötelezettségvállalási nyilatkozat elbírálásakor, ha a GVH vagy más hatóság korábban még nem állapította meg, hogy az eljárás alá vont vállalkozás megsértette az Fttv.-nek, illetve az e közlemény 11. pontjában jelzett más jogszabálynak a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen, jellemzően megtévesztésre alkalmas kereskedelmi gyakorlatok elleni védelmét szolgáló hivatott rendelkezését.

A korábbi jogsértések figyelembe vételével kapcsolatban indokolt követni a GVH Elnökének és a GVH Versenytanácsa Elnökének 1/2007. számú közleményét², amelynek a 29. pontja rögzíti, hogy a GVH a korábbi jogsértések figyelembe vételét a határozat meghozatalát megelőző öt évben kihirdetett határozatokra korlátozza.

Ad 34 b) pont

A kötelezettségvállalási nyilatkozat módosítását nem lehet az eljárás elhúzására irányuló magatartásként értékelni. A közlemény tervezet is lehetőséget biztosít a vizsgáló és/vagy a Versenytanács és a vállalkozás közötti egyeztetésre, amely magában foglalja szükségyszerűen a

² A bírság meghatározásának szempontjai a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolása esetén

nyilatkozat módosítását. Az egyeztetés célja olyan tartalmú kötelezettségvállalás meghatározása, amelynek teljesítését a vállalkozás önként vállalja, a GVH pedig alkalmasnak tekinti a közérdek szempontjából.

Ad 38 - A körülmények lényeges változása miatt újabb versenyfelügyeleti eljárás lehetősége

A közleménytervezet 38. pontja megegyezik a Tptv. 75. § (2) bekezdésével, miszerint a kötelezettségvállalás elfogadásáról szóló végzés meghozatala nem zárja ki azt, hogy az ügyben - a körülmények lényeges változása miatt, illetve akkor, ha a végzés a döntés meghozatala szempontjából fontos tény félrevezető közlésén alapult - újabb versenyfelügyeleti eljárás kerüljön megindításra. Az újabb versenyfelügyeleti eljárás során rendelkezni kell a korábban az (1) bekezdés alapján hozott végzésről.

A Tptv. 75. § szerinti kötelezettségvállalás nemcsak a Fttv. szerinti ügyekben, hanem a kartell és erőfölénnyel való visszaélés tárgyú ügyekben is alkalmazandó. Ezen utóbbi ügyekben a piaci körülmények lényeges változása indokolhatja az újabb versenyfelügyeleti eljárás megindítását.

A jogbiztonság szempontjából megszorítóan kell értelmezni a Fttv. hatálya alá eső magatartások tekintetében a törvényi felhatalmazást az újabb versenyfelügyeleti eljárás megindítására, amikor annak alapja "a körülmények lényeges változása".

A Fttv. hatálya alá eső magatartások esetén a versenyfelügyeleti eljárás lezárását követően ugyanazon ténybeli alapból nincs helye újabb versenyfelügyeleti eljárás megindítására arra hivatkozással, hogy a körülmények lényegesen megváltoztak, ha a vállalkozás a kötelezettségvállalását maradéktalanul teljesíti. Az újabb eljárás tárgya csak a körülmények lényeges változását követően folytatott kereskedelmi gyakorlat lehet.

A vállalkozás számára bizonytalanságot eredményez, ha nem láthatja előre mit tekint a GVH jelentős változásnak.

Mivel tipikusan a fogyasztó megtévesztésével kapcsolatos ügyekről van szó, a piaci körülmények változása csak szűk körben jöhet szóba (például összehasonlító reklám esetén változnak a versenytársak által kínált szolgáltatások, ezért az összehasonlítást a szolgáltatás egyéb jellemzőjére is ki kell terjeszteni, hogy az összehasonlítás továbbra is a lényeges tulajdonságok összehasonlítását mutassa be).

Ha az alkalmazandó jogszabályi előírások nem változnak, a vállalkozás számára nincs indoka annak, hogy változtasson azon kereskedelmi gyakorlatán, amelyet a GVH a kötelezettségvállalás keretében "jóváhagyott". Sőt, ha eltérne a korábbi kötelezettségvállalásában foglalt magatartásától, saját kötelezettségvállalását szegné meg. Ezért lehetőséget kell biztosítani a vállalkozásnak, hogy egyeztessen, ha úgy észleli, hogy a piaci körülmények változtak, ezért indokolt eltérnie a kötelezettségvállalásban meghatározott gyakorlatától.